Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 37. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 26-го ЛЮТОГО 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRJARY 26, 1982 No. 37. VOL. LXXXIX.

ЦЕРКОВНА РАДА УПЦ ВІДБУЛА НАРАДИ

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — В середу і четвер, 17 і 18-го лютого ц.р., тут в осередку Української Православної Церкви в ЗСА відбулася чергова Сесія Церковної Ради Митрополії УПЦеркви в ЗСА.

Участь у нарадах взяли всі члени Ради та Консисторії, голови центральних прицерковних організацій і референти окремих ділянок праці при Консисторії.

Нарадами керував Їх Блаженство Владика Митрополит Мстислав, який в своєму вступному слові подав широкі інформації про загальний стан Церкви в ЗСА та діяспорі і звернув увагу на найголовніші завдання та потреби Церкви на теперішньому етапі її праці, як також і на важливі пляни в її діяльності в ближчих роках майбутнього.

Церковна Рада Митрополії вислухала звіти Консисторії за пророблену працю та з задоволенням відзначила особливі досягнення під головуванням о. протопресвітера Степана Біляка в часі після X Собору УПЦеркви. Беручи до уваги дальші потреби розбудови та зміцнення УПЦеркви, її парафій та духовних і матеріяльних здобутків, як також і потреби завершення розбудови її центрального осередку в Банвд Бруці, Церковна Рада Митрополії прийняла ряд далекойдучих рішень і затвердила запропоновані пляни та бюджетні проєктування на наступний рік.

На особливу увагу заслуговує рішення Церковної Ради Митрополії, на внесок Митрополита Мстислава, побудувати на терені Осередку Церкви в Бавнд Бруку будинок для старших віком вірних УПцеркви та створення для відзначення 1000-ліття хрищення України спеціяльної фундації в сумі трьох мільйонів долярів. Прибутки з цієї фундації будуть призначені насамперед для збереження дотеперішніх здобутків, як музей, архів, бібліотека тощо та на дальшу їх розбудову.

Церковна Рада Митрополії приєдналася до рішення Консисторії урочисто відзначити всією Церквою 40-ліття Архиєрейської хіротонії Владики Митрополита Мстислава в днях 15-16-го травня ц.р. в Осередку Церкви в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

В дискусіях було обговорено справу підготовки до святкувань 1000-ліття хрищення України та призначено постійних представників до Все-Православного Українського Ювілейного Комітету трьох Митрополій, який має свій осідок в Вінніпеґу при Консисторії УГП-Церкви Канади.

Зваживши всесторонньо нездорову ситуацію, що заіснувала серед українського суспільства в Америці останніми роками, Церковна Рада Митрополії схвалила пригадати вірним про ту велику ролю та завдання, які Боже Провидіння поставило перед УАПЦерквою у вільному світі. У виконанні своєї місії УПЦерква постійно є об'єктом ворожих намагань підкосити її духов

(Закінчення на стор. 3)

ВІДБУВСЯ ІУ З'ЇЗД УПСО

Рим, Італія. — Як уже інформовано, Делеґатський З'їзд Українського Патріярхального Світового Об'єднання відбувся тут, 16-го лютого 1982 року, в приміщенні пансіону „Домус Маріє".

У З'їзді взяли участь 31 делеґат , що мали 41 голос

Делеґати заступали своїми мандатами такі країни: Австралія (3), Арґентина (2), Англія (5), Бельгія (1), ЗСА (7), Канада (6), Німеччина (2), Франція (2). Серед делеґатів були представники „Обнови" (1), Союзу Братств і Сестрицтв у ЗСА (1) та члени Президії й Ради УПСО (11).

З'їздом проводила президія в складі: Б. Лончина (ЗСА) — предсідник; інж. Т. Кудлик (Англія) та мґр М. Когут (Бельгія) — заступники; мґр Б. Климовський (Канада) та Т. Цвікула (Франція) — секретарі.

Після вислухання звітів Управи і Контрольної комісії та дискусії уділено абсолюторію уступаючій Управі і вибрано нові керівні органи УПСО в такому складі: голова — д-р Богдан Лончина (ЗСА), секретар — інж. Василь Колодчин (ЗСА), скарбник мґр Анатоль Ромах (ЗСА); заступники голови — інж. Теодор Кудлик (Англія), інж. Сидір Тимяк (Канада), ред. Юрій Венгльовський (Австралія), проф. Володимир Кальваровський (Німеччина); члени ради — Оксана Бережницька (ЗСА), д-р Михайло Василик (Арґентина), Рома Гайда (ЗСА), ред. Роман Данилевич (ЗСА), д-р Юрій Даревич (Канада), ред. Ілля Дмитрів (Англія), ред. Василь Качмар (ЗСА), мґр Богдан Климовський (Канада), д-р Микола Кушпета (Канада), д-р Мирослав Лабунька (ЗСА), д-р Василь Маркусь (ЗСА), д-р Роман Смик (ЗСА), інж. Іван Хома (Канада), ред. Михайло Хомяк (Канада), Теодосій Цвікула (Франція).

Контрольна комісія: проф. Петро Зелений (Бельгія) — голова; члени — Дарія Кузик (ЗСА), д-р Роман Осінчук (ЗСА), Іван Равлюк (Англія), проф. Леонід Рудницький (ЗСА). Товариський суд: голова — д-р Юрій Старосольський (ЗСА); члени — д-р Володимир Бачинський (ЗСА), інж. Андрій Гарасовський (ЗСА), д-р Михайло Марунчак (Канада), Ярослава Ломаґа (Канада).

У часі З'їзду діяла Резолюційна комісія, що приготовила короткі резолюції, які віддзеркалюють думки, висловлені в дискусії під час З'їзду та під час Конґресу мирян, що відбувся 14-го — 15-го лютого 1982 року.

Клівленд вшанує Патріярха Йосифа

Клівленд, Огайо (І.Ф.). — Тут організовано Церковно-Громадський Комітет для вшанування Блаженнішого Патріярха Йосифа у його 90-ліття народження. Комітет очолює о. шамб. Михайло Федорович і до нього входять всі священики великого Клівленду і представники організацій, які працюють на цьому терені, разом 40 осіб.

Діловий комітет працює в такому складі: о. шамб. М.Федорович, голова, д-р Богдан Футей, заступник голови, д-р Борис Раковський і Ірина Фаріон, секретарі, мґр Василь Ліщинецький, касир, інж. Іван Фур, Степан Кікта і Степан Зорій, пресові референти, Василь Ільчишин, організаційний референт, д-р Ярослав Кривяк, д-р Володимир Боднар і Любомира Мичковська, програмові референти, Михайло Пукач, господарський референт, мґр Ярослав Кришталович, д-р Ігор Захарій, д-р Богдан Чапак і Мирослав Гейниш, члени.

Святкування відбудеться в неділю, 28-го березня ц.р., в залі Свято-Покровського Культурного Осередку при Бродвю вул. в Пармі.

В програмі плянується виступ злучених церковних хорів, мистецьке слово, молоді бандуристи і головне слово про Патріярха. Точна програма буде усталена на черговій нараді Комітету.

ЗАХІД ЗНОВУ ПЕРЕСТЕРІГ МОСКВУ І ВАРШАВУ

Вашінґтон. — Адміністрація президента Роналда Реґена і 10 европейських держав, членів Европейського Економічного Ринку, які якраз тепер відбували свої річні наради у Брюсселі, знову перестерегли — в першу чергу польський уряд прем'єр-міністра Войцеха Ярузельского і Совєтський Союз, що вони замість подбати про зменшення тиску на власне населення, збільшують і затіснюють режим, переводять все нові й нові арешти серед здогадних противників, не попоравляючи при тому економічного стану, так, що польський нарід боїться марива голоду.

У своєму першому антисовєтському потягненні европейські держави вирішили сповільнити торгівлю з СССР, щоб таким чином застосувати тиск на Москву, яку вони вважають співвідповідальною за розвиток подій у Польщі. Европейський експорт до Польщі і СССР перевищує 11 більйонів долярів у річному відношенні і тому ці заходи, на думку багатьох західньо европейських політиків, є найсильнішою і найбільш ефективною зброєю проти СССР та найкращим засобом стосування тиску для знесення воєнного стану в Польщі і припинення там свавілля Військової ради національного спасіння.

Покищо не встановлено, які саме заходи будуть вжиті, і які товари будуть здержані від експорту до цих двох комуністичних держав. Ці справи вирішить у Брюсселі спеціяльна комісія, покликана представництвами держав для цієї цілі. Канада також застосує цілий ряд санкцій, включно з обмеженням деяких вимінних програм і припиненням переговорів про уділення позички для Польщі, якщо військовий терор не припиниться в найближчому часі.

Державний департамент у Вашінґтоні офіційно повідомив про чергові арешти членів молодечої організації, які змагаються за повну суверенність Польщі і сепарацію від впливів Совєтського Союзу. Ден Фішер натякнув також на продовження атак польської преси проти голови Крайового комітету вільної профспілки „Солідарність" Леха Валенси. Всі ці репресивні акції, говориться у звідомленні Державного департаменту, є наявним доказом страху і слабости військового режиму в Польщі.

Як відомо, газета „Жолнєж Вольносьці" сильно атакувала Л. Валєнсу за те, що він нібито „очолює хрестоностий похід проти комунізму" у Польщі. На запитання кореспондентів офіційні польські чинники заявили, що „Жолнєж Вольносьці" не є речником офіційної лінії уряду і тому уряд не бере жадної відповідальности за поміщені там напади на Валєнсу. Ці речники додали, що справу профспілок будуть обговорювати на своїх нарадах члени ЦК ПОРП, які відбуватимуть свою конференцію протягом цього тижня. Газета „Трибуна Люду", офіційний орган компартії, заклилає останньо до публічної дискусії на тему профспілок, підкреслюючи, що в дискусії мають право брати участь всі, хоч опінія колишніх діячів „Солідарности" не мусить бути міродайною

В окремому повідомленні з Варшави говориться про збройний напад на поліціянта, який загинув від куль невідомого вбивці, за яким тепер розшукує поліція. Здзіслав Карось, 36-річний поліціянт, був першою жертвою з-посеред поліціянтів у Варшаві, який загинув від часу проголошення воєнного стану в Польщі.

Афганці вбили совєтського генерала і його охорону

Кабул. Афганістан. — З дипломатичних кіл в Кабулі повідомляють, що афганські повстанці зістрілили ракетою совєтський гелікоптер, у якому був совєтський генерал-ляйтенант П. І. Шкідченко та декілька совєтських старшин і охорона генерала.

З тих самих джерел надходять інформації про загострення фронтової боротьби між повстанцями та совєтськими військами і їхніми афганськими помічниками і на зріст бойових акцій проти поодиноких совєтських старшин і цивільних урядників по містах. Так само множаться випадки вбивств афганських співробітників совєтського уряду.

В самому Кабулі перебуває дві совєтські дивізії, але вояки мають наказ ходити тільки групами, або принаймні трьома особами та триматися головно пустих вулиць на передмісті, а уникати середмістя, особливо базарів, де велика кількість пішоходів уможливлює несподівані атаки. Вулиці Кабуля переповнені примусовими новобранцями з різних далеких околиць Афганістану, які з огляду на сувору зиму й фактичну облогу столиці совєтськими військами та бльокування ними всіх доріг до міста не можуть добиватися домів. Серед тих новобранців багато веде одверту акцію проти росіян та маріонеткового афганського уряду. Новобранцям совєтські військові чинники заборонили видавати зброю, а всім іншим афганським воякам — гострі набої. Тільки в часі і перед акціями афганські військові частини дістають потрібну для акцій амуніцію, з якої невжиту частину вони мусять після повороту з акцій передати назад під ключ. В Кабулі поліційна година починається в 10-ій годині вечора, але вже о 7-ій вулиці порожні і тільки патрулі проходять, або проїжджають вулицями.

Всякі спроби афганського маріонеткового уряду відбудувати афганську армію при допомозі совєтських дорадників та інструкторів не дали бажаних успіхів. Принаймні дві треті армійського складу розбіглося, а серед новобранців ще більше число ненадійних. Совєтські командні чинники зайняли вичікуючу поставу. Вміжчасі населення біднієє, щоразменше харчів і товарів першої потреби на ринку й совєтські чинники розраховують на те, що голод і нужда примусять афганців співпрацювати за харчі і товари з урядом, а новобранців і взагалі вояків втримуватимуть в казармах.

ПІСЛЯ РІШЕННЯ ПОСАДНИКА НЮ ЙОРКУ Едварда Кача кандидувати на пост губернатора нюйоркського стейту від Демократичної партії, в політичних кругах метрополії наступила різна реакція. Прихильники Е.Кача такі, як президент Квінсу Доналд Менас та інші заявили, що Кач буде добрим губернатором і, як це він сам заявив, служитиме вірно для всіх прошарків населення. Крім того, він любить перебувати там, де вирішуються важливі справи. Натомість стейтовий контролер Едвард Ріґен і дотеперішній заступник губернатора Маріо Квомо, які також стараються про номінацію, однозгідно заявили, що Кач є добрим посадником Ню Йорку, але не дасть собі ради зі стейтовими справами і проблемами. Інший претендент на губернатора Люіс Лерман заявив, що нюйоркчани ніколи не простять Качові, що він покинув їхнє місто у кризовій ситуації.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОГОЛОШУЄ РОЗБУДОВУ СЕРЕДНЬОЇ АМЕРИКИ

Вашінґтон. — Конференція Організації Американських Держав, що саме тепер відбувається в столиці ЗСА має всі дані стати переломовим моментом у розвитку тих країн. Президент Роналд Реґен виголосив на форумі тієї конференції політичну промову, в якій він з'ясував далекойдучі пляни його Уряду для всебічної розбудови Середньої Америки та запропонував великодушну допомогу цієї країни для країн Середньої Америки, чим створив підстави для „чуда" в тій частині світу.

Очевидно, що це „чудо" передусім господарське, а відтак соціяльно-політичне і духово-культурне, можливе щойно тоді, коли енерґію й талант народів Середньої Америки та їхніх поодиноких творчих одиниць захочуть і зуміють використати запропоновані їм американські засоби й вжити їх як інструмент для всебічного поступу й розвитку своїх батьківщин. Значна частина американської й світової преси заговорила про „новий плян Маршалла" цим разом для Середньої Америки. Одначе плян Маршалла міг створити „чудо" в повоєнній Европі, бо західньоевропейські народи максимально використали великодушну американську допомогу.

Президент звернувся до представників Організацій Американських Держав такими словами: „Принципи, що їх втілює Організація Американських Держав — демократія, самовизначення, господарський розвиток і колективна безпека — є в ядрі закордонної політики ЗСА. Що станеться денебудь в обидвох Америках має вплив на нас у цій країні. Тому ми дослівно маємо те саме призначення. Від колоніялізму до державного життя є нашою спільною дорогою до свободи."

Звертаючись до особливої ситуації, в якій тепер знайшлися народи Середньої Америки, яку атакує російський імперіялізм і комунізм при допомозі своїх сателітів, Куби й Нікараґуа, Президент підкреслив: „Караїбський обшир є вітальною стратегічною і торговельною артерією для З'єднаних Стейтів Америки. Ми мусимо усвідомити собі, що добробут і безпека наших сусідів у цьому районі є в нашому власному життєвому інтересі. Економічне здоров'я є одним з ключів до забезпеченого майбутнього нашого Караїбського басейну. Ми намагаємося забезпечити, щоб усі народи цього обширу мали право зберегти свою національну ідентичність, покращали свою господарську долю та розвивали свої політичні інституції".

Перейшовши до практичних пропозицій Президент задеклярував: „Експорт того обширу буде впродовж 12 років звільнений від мита. Перед впровадженням звільнення від мита ми обговоримо з кожною країною її власні заходи. Вийняті з-під того будуть тільки текстильні вироби. Вплив того вільного від мита заходу буде розвиватися поволі, бо економії яким ми стараємося допомогти малі. Другою справою є притягнути інвестиційні фонди до тих країн. Я попрошу Конґрес схвалити закони, які давали б податкові привілеї за інвестиції в Караїбському басейні. Третьою справою є моя пропозиція додаткового схвалення в бюджетовому році 1982 350 мільйонів долярів допомогти тим країнам, які є в особливо важкому господарському положенні. Ми запропонуємо технічну допомогу і вишкіл, щоб підтримати приватний сектор в країнах басейну, щоб вони могли покористуватися нагодами створеними тією програмою". Крім цього президент Реґен наголосив, що американська допомога зверне особливу увагу на сільське господарство та на індустрію в країнах того обширу.

Президент запросив до співпраці всі більші країни Америки, як Мехіко, Канаду, Венесуелю, які господарсько знаходяться в багато кращій ситуації. Але президент Реґен засудив такі країни того обширу, як: Кубу, Нікараґуа і Ґренаду, які допомагають Совєтському Союзові в поширенні комуністичних розрухів. На думку Президента цілий обшир Караїбського басейну став перед конечністю вибору. Він сказав: „Або створення, чи відбудова поміркованих конституційних урядів з економічним ростом і зростаючими життєвими стандартами, або дальше поширення політичного насильства із скрайнього лівого і скрайнього правого крила, що принесе диктатуру , неминучий господарський упадок і людські терпіння".

У світі

НОВІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО СОВЄТСЬКІ НАПРЯМНІ супроти Польщі вказують на те, що Москва рішилася не допустити до господарської відбудови Польщі, а тим більше до тієї моральної суспільної обнови, про яку говорили польські опозиційні кола, і яку профспілка „Солідарність" поставила у свою програму. Для прикриття своїх цілей Москва і її польські ставленики говорять багато про господарську допомогу СССР Польщі, а одночасно з тим Москва сприяє демобілізації польського промислу та приготовляє акцію проти сільського господарства. З Польщі надходять інформації, що уряд Войцєха Ярузельского приготовляє удар по самостійних селянах, від яких зачнуть насамперед стягати примусові достави збіжжя і інших продуктів під загрозою припинення достав штучного гною та насіння. Після того поступово мають прийти інші заходи з боку уряду й комуністичної партії.

З ОФІЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ ВАШІНҐТОНУ повідомили, що американські розвідувальні літаки й кораблі зміцнили свої патрулі в районі Середньої Америки, особливо недалеко берегів республіки Ель Сальвадор. Патрулі мають на меті виявити нелеґальне транспортування зброї до різних країн того обширу, а в першу чергу до Сальвадору, яке дуже зросло перед недалекими виборами.

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЕРЖАВ ОРГАНІЗАЦІЇ африканської єдности зайшла у безвихідне положення. Більшість учасників під впливом лівої аґітації рішила визнати повноправним членом Організації і дозволити брати участь у конференції революційній групі Полісаріо, яка веде збройну боротьбу проти Марокко при помочі різних африканських країн, а в першу чергу, при помочі Альжиру. Проти допущення Полісаріо як повноправного члена Організації та учасника конференції запротестували представники Марокко, а також деякі інші держави. Не зважаючи на те, значна більшість таки визнала всі права за Полісаріо. Тоді делеґати Марокко зложили протест і опустили конференцію. За ними пішли вісім інших делеґацій, які виступили проти рішення більшости й назвали його нелеґальним і несправедливим. До тих держав, що їхні делеґації покинули конференцію разом з Марокко, належать: Судан, Заїре, Центральна африканська республіка, Ґвінея, Камерун, Слонова кість і Сенеґаль.

ВИСТУПАЮТЬ НА ЗАХИСТ О. МУРЖЕНКА І Ю. ФЕДОРОВА

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — На Захід дісталося звернення українки Люби Мурженко, росіянки Павлини Федорової і одинадцяти правозахисників СССР, в більшості жидів, на захист українця Олексія Мурженка і росіянина Юрія Федорова, які були причетні до т. зв. „літакової справи". З одинадцяти осіб, які були засуджені в 1970 році за спробу схопити літак — 9 жидів були передчасно звільнені і еміґрували. Лише українець О.Мурженко і росіянин Ю. Федоров перебувають дальше в ув'язненні.

Нижче подаємо текст заклику на їхній захист в перекладі з російської мови.

„24 грудня — одинадцять років від вироку по ленінградській літаковій справі. Тоді були засуджені одинадцять осіб за нездійснену спробу схопити літак, а фактично за бажання еміґрувати. Дев'ять з засуджених протягом цих років були помилувані або виміняні, але ще дальше в ув'язненні Юрій Федоров і Олексій Мурженко.

Тількищо закінчив голодівку ак. Сахаров, якою він, згідно з його заявою (особистою), пробував ще раз привернути увагу світової громадськости на важливість дотримання одного з ключових прав людини — права вільного вибору країни замешкання, права покидати свою країну і повертатися до неї.

Сьогодні ми закликаємо всіх, хто підтримав Сахарова в його смертельній боротьбі, виступити на захист Федорова і Мурженка.

21 грудня 1981 року

Олександер Лернер, Віктор Елістратов, Башева, Наталія Хасіна, Геннадій Хасін, Іда Мільґром, Любов Мурженко, Єлена Боннер, Олександер Йоффе, Людмила Терновская, Полина Федорова, Софія Калістратова, Наум Мейман, Інна Мейман."

В Америці

ГОЛОВНИЙ ЛІКАР Еверетт Куп заявив на пресовій конференції у Вашінґтоні, що куріння цигарет є найбільшим ворогом різних хворіб, зокрема рака легенів, міхура, печінки, нирок і грудей. Д-р Куп вважає, що тютюн є найбільшим ворогом людини в нашому часі і принаймні 30 відсотків смертних випадків від рака тісно пов'язані з курінням тютюну. Д-р Куп і його заступник д-р Едвард Брандт, який є заступником секретаря Департаменту здоров'я і громадської обслуги, закликають також некурців уникати вдихування тютюнового диму, не зважаючи на те, що деякі вчені оспорюють можливість захворіння від самого тільки вдихування.

ДИРЕКТОР КОНТРОЛІ ЗБРОЄННЯ ЮДЖІН Ростов обвинуватив Совєтський Союз, за дволичність, бо з одної сторони його представники домагаються на женевській конференції роззброєння, а зокрема скорочення атомової зброї в Европі і відновлення переговорів між СССР і ЗСА у справі обмеження стратегічної нуклеарної зброї, а з другої вони бльокують всякий поступ у переговорах, які майже застрягли на мертвій точці. Ростов, зізнаючи перед Комісією Палати Репрезентантів для міжнародних справ заявив, що совєтські представники стараються радше вбити клина між західніми альянтами, як вести серйозні переговори про роззброєння. Переговори в Женеві, які, як відомо, розпочалися ще в листопаді минулого року, є радше пропаґандивною кампанією совєтів проти Заходу. Пропозицію президента Роналда Реґена про те, щоб СССР розмонтував свою ракетну систему у країнах східнього бльоку і в Західній Україні у заміну за зречення ЗСА замонтувати такі ж ракети в Західній Европі, совєти називають пропаґандивною кампанією Америки проти СССР. Ю. Ростов вважає, що СССР вживає Женеву для того, щоб поділити в поглядах альянтів. Вкінці він заявив членам Комісії, що „я на жаль, не можу позвітувати вам про будь-які успіхи у переговорах".

ФЕДЕРАЛЬНИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД ВИРІШИВ, що прокуратура, яка підготовляє процес проти Джана В. Гінклія, атентатника на президента Роналда Реґена, у якому, як відомо, був поранений не тільки Президент, але також три інші особи, не може використовувати записок обвинуваченого захоплених службовцями ФБІ в келії, бо ці записки були взяті від Гінклія нелеґально, тобто без дозволу суду. Речник Державного департаменту заявив, що Департамент справедливости студіює покищо рішення трьох суддів апеляційного суду і ще не вирішено, чи Департамент справедливости вноситиме проти цього рішення відклик до вищої судової інстанції. Суд над Гінклі, який мав розпочатися ще в січні цього року, пересунено, бо прокуратура домагається дозволу на використання матеріялу захопленого в помешканні підсудного і у в'язничій келії.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН ВІДХИЛИВ прохання Румунії про уділення довгоречинцевих кредитів на суму 65 мільйонів долярів. Про кредити для комуністичної Румунії старалася кредитова корпорація „Коммодиті", якій федеральний Уряд недавно сплатив 71 мільйона долярів, як покриття відсотків за позички Польщі. Таким чином варшавський уряд уникнув проголошення Польщі банкрутом, чого домагалися деякі політичні діячі, в тому числі співробітники президента Реґена. Президент вважав, що проголошення банкрутства Польщі буде рівночасно ударом для багатьох західніх фінансових установ, які нібито домагаються від прем'єра Войцєха Ярузельского знесення воєнного стану в Польщі і привернення права для профспілки „Солідарність". Від 1972 року Румунія являється членом західнього монерарного фонду, який розглядає тепер прохання румунського уряду про допомогу. Румунські заборгування в західніх державах перейшли досі один більйон долярів.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД ДВОМА голосами проти одного вирішив, що ляйтенанта Кристофера Кука, який признався до шпигунства в користь Совєтського Союзу, не може судити військовий суд, тому, що раніше військове командування, а зглядно командування летунства, обіцяло йому імунітет за співпрацю і повне зізнання на переслуханнях. Командування бажало довідатись від Кука, які саме таємниці він зумів передати совєтським представникам під час його відвідин у совєтській амбасаді у Вашінґтоні. Командування заперечує твердження Кука про даний йому імунітет, але судді вважали, що вже саму обіцянку можна вважати імунітетом, принаймні так її міг інтерпретувати підсудний. Молодий 26-річний ляйтенант К.Кук, був заступником командира на ракетній базі в Кензас і в тому часі передав совєтам таємниці про стратегічні ракети типу „Титан".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нью Йорк — рай для шпигунів

Публічна дискусія довкола проблеми Об'єднаних Націй та їхнього осідку в Ню Йорку стосується політичного аспекту: недавно у зв'язку з резолюцією Генеральної Асамблеї, що закликала до міжнародного політичного й економічного бойкоту Ізраїля, посадник Ню Йорку Едвард Кач, сам жидівського роду, заявив, що коли б Об'єднані Нації рішили забратися геть з Ню Йорку, то ніхто за ними не жалував би. Коли йому звернули увагу, що Ню Йорк втратив би на цьому кількасот мільйонів долярів, Кач заявив: „Коли йдеться про принципи — гроші не грають ролі". Московська „Правда" обурилась на Кача, але фактом є, що ОН ніколи не були інструментом миру, як ним повинні би бути за своїм чартером, — а тепер, коли вони ні словечком не натаврували комуністичного правління в Польщі і Москви, яка стоїть за тим правлінням — безвартісність цієї міжнародної установи стає ще яскравішою.

Поруч із політичною сторінкою Об'єднаних Націй існує ще одна і ще страшніша: ОН стали не так місцем зустрічі дипломатів з усього світу, як вигідною ареною діяльности совєтських шпигунів. У добре поінформованому тижневому журналі „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 18-го січня ц. р. була обширна стаття із реveляційними фактичними даними про діяльність совєтського шпигунства в Америці, з головним центром саме в палаці Об'єднаних Націй у Ню Йорку.

Совєтська місія в ОН разом з іншими совєтськими станицями в Ню Йорку нараховує понад 700 осіб. Крім осіб, які „урядують" в палаці ОН, існують у Ню Йорку централі таких совєтських установ, як „Амторг", „Аерофлот" і пресова агенція ТАСС. Директор Еф-Бі-Ай Вілліям Вебстер ствердив недавно у своєму оприлюдненому звіті, що принаймні 35 відсотків совєтських урядовців у ОН й названих установах — це вишколені шпигуни. (Очевидно, цей відсоток насправді вдвічі більший). Їхнім найвищим зверхником є Владімір Казаков з московського КҐБ, але тут, в ЗСА, він є офіційним заступником амбасадора СССР у ОН Олеґа Трояновського. Совєтський Союз і його сателіти втримують на терені ЗСА кругло 3 000 „дипломатів". — названий директор ФБІ твердить, що кругло одна третина, себто 1.000 осіб — це шпигуни, які користуються повною свободою рухів і використовують всі можливості американської демократичної системи для ведення своєї шпигунської роботи — викрадаючи тайни війська, американської техніки й економіки. Американська контррозвідка збільшила свій апарат, але ворожа, керована большевиками шпигунська сітка у ЗСА з централею в Ню Йорку перевищує американську контррозвідку у відношені 10:1.

Кач має рацію: коли б ОН забралися геть з Ню Йорку — мало хто плакав би.

ЛОНДОНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „Таймс" знову станув перед загрозою ліквідації. Власник його Рупперт Мирдок звільнив з праці 210 працівників, а профспілка заявила, що у відповідь на те проголосить „страйк". У часі попереднього такого страйку майже дійшло до ліквідації щоденника,

Володимир Душник

ЕЛЬ САЛЬВАДОР — ПРИМАРА В'ЄТНАМУ ?

Як бачимо із щоденної американської преси, по Америці відбуваються демонстрації проти евентуального американського збройного втручання в Ель Сальвадорі, де консервативно-військовий уряд, що його піддержують ЗСА, не може дати ради проти марксистських повстанців, що їх піддержує Куба і Москва.

Ці дебати про можливість, що Ель Сальвадор може стати для Америки „другим В'єтнамом", зростають, підсичувані різними пресовими і телевізійними коментаторами, як теж публічними опитуваннями. Недавно навіть Крайова Конференція Католицьких єпископів Америки виступала з гострим осудом мілітарної допомоги з боку Америки, обвинувачуючи сальвадорську хунту в порушуванні прав людини. Рівночасно три американські конгресмени — Джеймс Оберстар (Д-Мінн.), Томас Р. Гаркін (Д-Айова) і Джеймс К. Койн (Р-Па), які повернулися з поїздки в Ель Сальвадор, говорять, що теперішній уряд під проводом президента Хозе Наполеона Дюарте не в силі привернути мир в країні, і тому Америка не повинна давати будь-якої допомоги його урядові.

Державний секретар Александер Гейґ у публічних виступах твердить, що американський Уряд зробить все, що можливе і конечне, щоб Ель Салвадор не став другою Кубою і центром московських підривних дій на цьому континенті. Католицька Церква в Ель Сальвадорі подала, що в цій братовбивчій війні згинуло понад 32,000 невинних цивільних осіб. Церква обвинувачує і уряд і лівих повстанців у цих вбивствах.

З другого боку — проурядові журналісти та інші невтральні аналітики впевняють, що Ель Сальвадор у багатьох відношеннях різниться від В'єтнаму, бо В'єтнам був далеко від Америки, і тамошні комуністи діставали догідну допомогу і мали базу в Північному В'єтнамі, а на півночі далі були Китай і СССР. Сальвадор лежить дуже близько Америки, комунікаційні лінії між Америкою і Сальвадором дуже короткі і догідні, тоді коли В'єтнам був віддалений тисячі миль, що утруднювало зв'язки і доставу війська, военного постачання та зброї.

Оборонці політики Реґена відносно Сальвадору пригадують відому „теорію доміно", за якою, як знаємо, буде так: якщо Ель Сальвадор опиниться в руках комуністів, то сусідні країни — Гондурас і Ґватемаля — підуть швидко слідом за ним, не зважаючи на те, що теперішні уряди і населення цих двох країн ворожо наставлені до комуністів і марксистів і їх опікунів Куби та Москви.

Ставлячи на вагу можливості американської перемоги в Сальвадорі, американські спеціялісти переконані, що шанси виграти куди більші в Сальвадорі, як були у В'єтнамі. Проте в очах світової опінії, що її плекає Москва, Америка є „збройним інтервентом". І це тоді, коли в сусідній Нікараґуа, де Америка кілька літ тому піддержувала повстанців — „революціонерів", Москва і Куба встановили свої комуністичні бази. Звідси тепер поширюються комуністичні підривні рухи в Центральну і Південну Америку. Якщо б ЗСА не залишили уряд генерала Сомози напризволяще, — не було б сьогодні ні проблеми Нікараґуа ані теж проблеми Сальвадору.

Міжнародна опінія, якщо вірити пресі і телебаченню, майже всеціло проти американського втручання чи більшої військової допомоги Сальвадорові. Навіть американські сусіди — Мехіко і Канада — виявили свою ворожість до американської політики тут тим, що відмовили вислати своїх обсерваторів під час виборів наступного місяця в Сальвадорі.

Президент Реґен стоїть у обличчі важкої проблеми — чи допустити Москву і Кубу опанувати Сальвадор, чи ні? Тут немає подібности до В'єтнаму, бо В'єтнам був на другому кінці світу і був географічно близько до тоді ворожого Америці комуністичного Китаю, ба і Москви, що безнастанно підсичувала в'єтнамських комуністів і має і тепер там велетенський вплив.

Сальвадор так, як Куба, є перед порогом Америки, і тому будь-яка більша поразка Америки в Сальвадорі може мати катастрофальні наслідки для ЗСА і для інших країн Північної і Південної Америки, якщо не цілого вільного світу.

Петро Яцик

ПРАЦЯ УКРАЇНСЬКОГО ГАРВАРДУ

Минулого року Надзірна Рада (Board of Overseers) Гарвардського університету попросила мене стати членом Контрольного комітету (Visiting Committee) для українських студій у тому ж університеті. Цей Комітет — це незалежний від адміністрації Гарварду чинник, склад якого поповнюється та періодично оновлюється відомими особами з-поза Гарвардського університету. Згаданий Комітет перевіряє кожнорічними звичайно дводенними візитаціями діяльність УНІГУ, як теж відношення університетських чинників до програм україністики, перепитуючи професорів, наукових співробітників, докторантів, студентів, бібліотекарів, працівників адміністрації. Розглядається документацію — фінансові звіти, проєкти бюджетів, циферні зіставлення; переглядається видання, бібліотечні книжкові ресурси. Члени Комітету бувають на лекціях українських історії, літератури та мови. Перевірку деколи проводить кожний член Комітету окремо, а потому передискутовуються спостереження на спільних засіданнях з дирекцією УНІГУ.

З кожної контролі-візитування зладжується вичерпний звіт Надзірній Раді, копію якого вручається теж президентові університету, деканові та іншим чинникам Гарварду залежно від потреби.

Під сучасну пору особовий склад Візитаційного комітету такий: проф. Джордж Ґібієн, Корнел університет, голова; проф. Олекса Мирон Біланюк, Свартмор коледж; Патриша Блейк, співредактор журналу „Тайм"; Владика Михайло Я. Дудик, єпископ Пассейку; д-р Іван О. Флис, Український Народний Союз; Петро Яцик, „Промбанк-інвестиції"; проф. Роман Шпорлюк, Мишиґенський університет.

Для мене ці візитації були знаменитою нагодою познайомитись з усіма деталями кожноденної праці українського наукового осередку в Гарвардському університеті. Я спостеріг, як багато можна осягнути, якщо програма добре передумана й зорганізована, а співробітники підходять до всіх завдань з конструктивним наставленням, як помогти справі, а не взаємно себе оспорювати.

Приглядаючись відносинам в університеті, можна завважити, як керівники поодиноких ділянок навчання та наукових дослідів змагаються за впливи свого відділу. Керівники Гарвардської україністики в тому змагу не залишаються позаду. Українські наукові дисципліни поставлені на такому рівні, що не може бути мови про будь-яке дискримінування україністики чи українців-науковців. Україністика трактована з такою ж повагою та пошануванням, як усі інші серйозні першорядні ділянки науки.

Окрема людина впродовж свого життя не має змоги закріпити свого впливу серед ширших кіл людської спільноти, щоб забезпечити правильне трактування всіх аспектів творчого буття нашої нації, але науковий співробітник Гарварду — викладач і дослідник, завдяки навчанню студентів, публікації своїх праць, участі в конференціях, внаслідок дописів у журналах і постійних ділових контактів з науковцями різних країн може досягнути й досягає сотень і тисяч людей, які, зацікавившись українською проблематикою, нестимуть в приязні та прихильності правду про Україну і її нарід поза межі часу та простору.

Я займаюсь збіркою грошей у громаді і пожертвував теж свої на цю нашу Гарвардську установу, на українську науку в серйозному значенні цього слова, й не жалію ні свого труду, ні своїх грошей. В тому переконанні утвердили мене ще більше згадані візити, зустріч віч-на-віч з українським Гарвардським середовищем та з іншими діячами і службовцями університету. Але мабуть потрібно буде ще довшого часу, щоб і вся наша українська громада усвідомила собі як слід, яке велике значення має УНІГУ, якщо йдеться про зв'язки з різнонаціональними колами передових людей тут і в навіть далеких від нас країнах.

Щоб зілюструвати, що маю на увазі, наведу два повсякдені випадки.

В розмові з проф. Йосифом Соломоном з Ізраїля запитав я його, чому він вибрав для своїх студій філософії наш УНІГУ, він відповів, вказуючи теж із щирістю на практичний аспект: „Якщо я піду до якоїсь університетської або державної бібліотеки, чи напишу до них, щоб знайти потрібні мені матеріяли, і подам адресу мого помешкання, мене трактуватимуть за такого, що прийшов нізвідки, і співпраці чи значнішої допомоги годі від них сподіватись. Але якщо я, той самий Й. Соломон, подам біля свого прізвища афіліяцію, тобто, що я є науковим співробітником Українського Наукового Інституту в Гарварді, відношення людей, прихильність яких мені необхідна, стає відразу більш позитивне".

Другий приклад: шість французьких професорів із Сорбони опрацьовують історію Отоманської імперії. Серед документів вони знайшли відомості, що якісь запорожці часто атакували й розгромлювали отоманські війська. В пошуках за більшою кількістю матеріялів відносно тих історичних подій, в університеті в Міляні, Італія, довідалися, що єдине місце у світі, де можна солідно опрацювати всі питання, пов'язані з походами козаків та турків, це — УНІГУ. Є більше таких прикладів. Отже сповняється візія проф. О. Пріцака. Про нас пишуть і писатимуть не-українці навіть без нашого встрявання й наших грошових субсидій.

Пишу ці рядки з почуттям глибокого вдоволення, пишаючись тими, які спричинилися трудом до повної реалізації українського наукового проєкту в Гарварді. Промине десяток чи два десятки літ, і ледве чи слід залишиться з нашої еміґраційної метушні, але створений науковий центр україністики в Гарвардім дальше сконцентровано вестиме діяльність і напевно буде честю теж і для наших внуків та усіх наступних поколінь.

Іван Я. Хамуляк

„Вісті Українських Інженерів"

Коли ми залишали Україну, чи то в уніформі вояка, чи звичайного втікача, чи евентуально примусових робітників, чи студентів, чи навіть як „давні еміґранти", ми в глибині наших душ менше або більше урочисто прирекли собі, що нашої України ніколи не забудемо і будемо старатися для тієї України в такій чи іншій формі дальше існувати і працювати. Кожний із нас теж забрав зі собою частину своєї власної України, власної, бо у вигляді незабутніх переживань і споминів.

Нині ми і самі часто-густо того не свідомі, як далеко ми те приречення виконуємо. Маємо наші Церкви, маємо українських ветеранів, українських лікарів, українських професорів, українських купців, українських поліцистів, українських учителів, українських інженерів тощо, при чому прикметник „український" є не лише прикрасою, але зобов'язанням, вислідом нашого приречення. У прикметникові „український" є теж вислід нашого респекту і пошани до України й українського нашого народу. Той пієтизм і респект ми пробуємо передавати нашим дітям, нашим нащадкам.

Нашу Україну, нехай і в мініятюрі, намагаємося оживляти на нових територіях наших поселень. Ті наші „малі України" є всюди, де стане наша стопа. Тому теж не дивно, що нині в СССР, новітній російсько-комуністичній імперії, можна бути національно ким хочете й імперіялістичне російське око, може таких „не добачувати", але українця воно бачить всюди, навіть і там, де його нема. Українець там є тим пострахом імперії. І він не паралітик. Паралітиків ворог не боїться. Він є той поранений Велетень, що вічно гоїть свої рани і дістає їх знову в дальшій боротьбі, покищо з нерівним противником. В тій нашій „мініятюрній Україні" усі наші професії творять свої професійні організації і усі вони мають своїх членів, що теж свідчить, що ми є рівновартними партнерами суспільств, серед яких живемо. Тяжко собі уявити якесь професійне товариство без власного журналу. Професійним журналом Товариства Українських Інженерів Америки були і дальше є „Вісті Українських Інженерів".

Перше число „ВУІ" появилося у березні 1950 року. Число було видане циклостилевою методою на не дуже доброму папері, об'ємом лише 8 сторінок. У вступному слові від редакції писалося, між іншим, що за приблизним підрахунком на території ЗСА мало б перебувати тоді понад 200 українських інженерів. Але вже в 1978 році за приблизним підрахунком кількість українських інженерів у ЗСА перевищила дві з половиною тисячі.

Сьогодні кількість членів ще більша, і якщо додати професіоналістів споріднених професій (математиків, фармацевтів, економістів тощо, які теж можуть бути і є членами ТУІА), то число потенційних кандидатів для членства в ТУІА сягає чотирьох тисяч, при чому це збільшення причинили б нові випускники американських високих шкіл, люди молодшого покоління.

Усі згадані професії в ЗСА добре платні, але, звичайно, редактори й автори „Вістей" працювали й працюють без будь-якої винагороди, щиро і віддано переводять в життя своє приречення працювати для України.

Перше число „Вістей" редаґував Р. Онишкевич, далі редактором був Роман Волчук, біля 10 років, а йому допомагав Кость Туркало. Останніх 20 років редактором „ВУІ" є Степан Ю. Процюк. І як добре, що такі люди в нас є, були і будуть.

Із січня 1956 року „Вісті" дістали нову окладинку — проєкт Я. Гніздовського, з якою журнал появляється досі.

Журнал „ВУІ" входить у 33ій рік свого існування; об'єм далі становить приблизно 80 сторінок річно і тираж біля 1,100 примірників. З того приблизно 880 чисел розсилається членам Товариства і 150 примірників одержують установи, бібліотеки, інші передплатники, автори і подібні особи.

Уже в першому році появився у „Вістях" ряд цінних статтей про дослідження стану техніки й економіки України. Реґулярно почавши з 1958 року, друкується у „Вістях" важлива хроніка успіхів українських інженерів в Північній Америці, реєстри якої стали протягом років правдивим довідником вкладу наших спеціялістів в американську і світову технічну науку.

Також розділ хроніки важливіших подій сектора розвитку техніки в Україні приносить кваліфіковане і правильне насвітлення тих подій. Між іншим „Вісті" були першими в українській пресі у ЗСА, що викрили велику шкоду, яку нанесло Україні будівництво гребель та штучних водоймищ на Дніпрі; першими, що подали дані про викрадання Москвою найкращих українських спеціялістів, примушування їх працювати в установах корінної Росії (праці С. Ю. Процюка).

Досягненням „Вістей" можна уважати друкування в журналі „Словника вибраних термінів" авторства Анатоля Вовка. Перший випуск словника появився у „Вістях" за січень-травень 1973 року і його постійною муравлиною працею доведено до літери „Н" в 1981 році.

Лише деякі, наведені дані про журнал, ілюструють зміст „Вістей"; авторами статтей є українські фахівці з усіх земель України, усіх

(Закінчення на стор. 3)

Василь Верига

УКРАЇНІКА В КОНҐРЕСОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ

IV

На базі власного досвіду доводиться ствердити, що у Клясифікаційному Відділі Конґресової Бібліотеки знаходиться хтось, хто свідомо не допускає до виправлення помилок чи поліпшення клясифікаційної системи у ділянці україністики. Коли, однак, такі зміни зроблено, тоді той „хтось" надає тим змінам таку інтерпретацію, що введені зміни нічого не виправляють, і „єдина і неділима матушка Росія" все ще продовжує своє існування в клясифікаційній схемі Конґресової Бібліотеки. Щоб не бути голословним, наведемо декілька прикладів.

Заходами комісії для виправлення слов'янських предметних заголовків і клясифікаційних таблиць Слов'янської секції Американської Бібліотечної Асоціяції введено в історичні клясифікаційні таблиці нову клясу DJK для Східньої Европи. Одне клясифікаційне число відводилося тут для різних рас і народів, які замешкували колись Східню Европу, але сьогодні з них немає і сліду. Історичні народи та племена, такі як половці, печеніги, скити, сармати тощо, сьогодні клясифікуються зовсім невірно з історією Росії, а Босфорське Царство, наприклад, у грецькій історії. Із введенням згаданої кляси DKJ здавалося, що ця справа розв'язана, і що відноситься до Східньої Европи, матиме своє правильне місце. Тим часом Конґресова Бібліотека того не робить і Босфорське Царство далі клясифікується з Грецією, а скити з Росією, зате українську етнографічну групу лемків клясифікується не з українським народом, але саме в клясі DJK.

У той же час „Історія Гуцульщини" М. Домашевського, яка повинна бути заклясифікована також під українським числом DK 508.42, Конґресова Бібліотека заклясифікувала під числом DK 34, де клясифікуються національні меншини автохтони Північної Росії: ненці, самоїди, карельці тощо. Хоч для історії міст і сіл чи провінцій і областей України є в пізніше доданій табелі десяточних чисел число 9, тобто DK 508.9, то це число заборонено вживати, і всю українську льокальну історію клясифікується під російським числом для льокальної історії DK 511 або DK 651. У висліді того Коломия стоїть побіч Коломни, Львів побіч Льгова, Ужгород побіч Уфи, а Івано-Франківськ побіч російського індустріяльного міста - Іваново. Цікавим і гідним уваги є те, що всі ці західньоукраїнські міста колись належали до Австрії, і до Другої світової війни їх клясифікували з австрійськими містами під австрійським числом для льокальної історії. Там же ж клясифікувався також і Краків. Зараз по Другій світовій війні всі західньоукраїнські міста переклясифіковано під російське число для льокальної історії (DK 651 .), а Краків і надалі залишено було в австрійському клясифікаційному числі. Мало того, всі назви цих міст зрусифіковано, і так з Лемберґу (німецька назва для міста Львова) зроблено Львов, зі Станиславова — Станіслав, а з Ужгороду — Ужґород.

Повертаючись ще до праці „Історія Гуцульщини", її заклясифіковано не як територію, але як етнічну групу гуцулів у російському нумері. Згаданий Комітет Слов'янської секції Американської Бібліотечної Асоціяції отримав уже був запевнення від попереднього голови Відділу Клясифікації Конґресової Бібліотеки Едварда Блюма, що в скорому часі льокальні історії усіх совєтських республік будуть клясифікуватися не як російська льокальна історія, але зі своїми республіками. Це власне і була одна з вимог згаданого Комітету.

Надзвичайно дивним і незрозумілим є інструкція Конґресової Бібліотеки, тобто Клясифікаційного відділу, що всі матеріяли, які відносяться до українських визвольних змагань, а в тому і за час української незалежности не клясифікувати під відповідним числом української історії, до речі такого числа зовсім нема, але в історії Росії DK 265.8, де клясифікуються матеріяли з льокальних революційних подій 1917-1921. Так само незрозумілим є те, що ще й досі немає предметного заголовку, який визначав би визвольні змагання України в 1917-1921 р. — тільки Революція 1917-1921, що дуже змішує поняття чотирирічних визвольних змагань України з російською революцією, яка мала в основному соціяльних характер, тоді як українська революція мала в першу чергу національно-політичний характер та завершилася проголошенням самостійности і соборности України 22-го січня 1918 і 1919 років. Вимоги ввести такий предметний заголовок покищо не увінчалися успіхом для української історії, хоча кількатижневе словацьке повстання у 1944 році, інспіроване і ведене совєтами і місцевими комуністами, вже давно має свій предметний заголовок „Slovakia — History — Uprising, 1944. Інструкція, щоб клясифікувати матеріяли з визвольних змагань 1917-1920 років з російською історією є тим більше незрозуміла, що вона відноситься тільки до України, а не до кожної совєтської республіки. Це, мабуть, також говорить багато.

Не зважаючи на всі запевнення представників Конґресової Бібліотеки, дані мені і іншим членам згаданої Комісії Слов'янської секції АБА, що всі наведені нами недотягнення у клясифікаційній системі Конґресової Бібліотеки (автор цих рядків представляв в імені Комісії приклади з помилок і недотягнень системи Конґресової Бібліотеки) не є вислідом дискримінації українїки та інших колекцій східньоевропейських народів, однак вищенаведені приклади вказують на те, що ті запевнення не відповідають дійсності. Дискримінація українознавчих матеріялів в Конґресовій Бібліотеці в користь російських існує і надалі, бо хтось свідомо не допускає до того, щоб їх виправити.

Цих пракладів можна б навести більше, але й наведеного досить, щоб побачити, куди йде політика Конґресової Бібліотеки. Часом вона вказує не на звичайну помилку, але таки на навмисне перекручування та інтерпретацію впроваджених змін.

Для самої ілюстрації не можемо не згадати й того факту, що Конґресова Бібліотека робить усякі зміни майже негайно для африканських країн чи південноазійських. Ба що більше, доволі скоро виправляють клясифікаційні табелі навіть і для СССР, якщо вони відносяться до азійської частини. Щоб не бути голословним, наведемо приклад з клясифікаційних таблиць кляси N — NX — Мистецтво. У клясифікаційній таблиці ч. IV (стор. 230-243) коло числа 495 бачимо інструкцію, що тут треба клясифікувати „Окремі частини Европейської Росії" (стор. 236) і тут дійсно клясифікуються твори про різні види мистецтва з російських областей, автономних країв РСФСР тощо. Але поруч із ними клясифікується такі ж твори, які відносяться до інших европейських совєтських республік, а в тому й українські. В тій же самій таблиці є клясифікаційні числа для „Росії в Азії" (792.4 - 799), де кожна окрема республіка Совєтського Союзу включно з автономною республікою Даґестану має своє окреме число. Отже тоді, як Конґресова Бібліотека визнає багатонаціональний склад Азійської частини СССР, вона зовсім не визнає його в европейській частині. Випадок це чи збіг обставин, чи може таки злоба одного із „експертів" совєтських справ у Конґресовій Бібліотеці? Як би воно не було, але це є наглядним доказом, що необхідних змін не вводиться у клясифікаційні схеми СССР не тому, що немає на те фондів, але тому, що немає на те доброї волі. Коли є фонди для негайних змін в Африці чи Азії, то напевно знайшлись би і фонди для давно конечних змін і доповнень у відношенні до Східньої Европи, а головно до СССР, де знаходиться україніка.

Тому що Конґресова Бібліотека є найбільшою у світі, нам усім, які мають до діла з нею прямо чи тільки посередньо, як, наприклад, весь академічний персонал, не вільно приглядатися цьому зі зложеними руками. Згадана Комісія Слов'янської секції вимагає реальних змін і доповнень, щоб поставити клясифікацію слов'янських матеріялів як предметні заголовки, які до них відносяться, на своє місце, щоб вони не різнилися в своїй якості від інших районів світу. А серед тих вимог є доволі ясно поставлені й вимоги поправити клясифікацію українознавчого матеріялу. Згадана Комісія зробила вже немало. Щоб не бути голословним, просимо запізнатися з першою статтею цього ж автора в бібліотекарському журналі „Коледж і дослідчі Бібліотеки" 1967, щоб побачити, як виглядала клясифікація слов'янських матеріялів в 1966 році; а далі наступні дві статті в журналі „Лайбрері Ресорсес енд Технікал Сервісес 1972 і 1977, відносно пропозицій згаданої Комісії і порівняти з сьогоднішнім станом, то кожний може завважити, що цей стан таки добре змінився в користь українців та інших поневолених східньослов'янських народів. Змагання за покращання предметних заголовків і клясифікаційних таблиць для Східньої і

(Продовження на ст. 3)

Голос Станиславівщини ч. 8

Чи пізнаєте, дорогі землячки й земляки?...

Тут до вас говорить та сама ваша реґіональна газета, сім чисел якої (у п'ятьох брошурах) ви читали в 1965-1978 роках. Ми задержали назву, зберегли навіть порядковість чисел-брошур.

Ми, очевидно, далі є органом Центрального Комітету Станиславівщини, який оце вже близько 20 років працює над виданням монументального твору про нашу вужчу батьківщину.

Різниця тільки в тому, що тепер ми вже живемо не в своїй власній хаті,є тільки „кутом", у нашій патріотичній пресі, яка розуміє й доцінює вагу реґіональних видань для документації українськости окремих частин нашої землі.

Ми мусіли зробити таку зміну. Наші дотеперішні самостійні видання достатньо вияснили вам ціль і пекучу потребу реґіональних видань та збудили належний сантимент і ентузіязм до справи.

Доказом цього може бути факт, що надходження і в грошових датках – передплатах і в матеріялах до альманаха перевищили преліміновані потреби.

Ці надвишки, — зокрема в присланих статтях і світлинах, — з одного боку, радують, але з другого, зобов'язують до нового зусилля: після видання розкішного першого тому „Альманаха Станиславівської Землі", під редакцією Богдана Кравцева, ми мусимо видати другий том з виразним акцентом на наших менших містах, містечках і селах.

Ми мусімо видати цей другий том, щоб мати повний збалансований образ наших рідних сторін для нас самих, для історії і дослідників, та з чисто практичних мотивів: у цьому другому томі будуть виправлені помилки з першого і другого томів та — найважливіше — буде індекс (покажчик) усіх назв і взагалі гасел з обидвох томів. Без такого покажчика альманах уявляв би з себе сліпі книги, в яких знайти якесь гасло (наприклад, Вітовський) було б так же безвиглядно, як у велелюдному місті ходити від хати до хати й від вулиці до вулиці, питаючи, чи там живе людина, адреси якої не знаємо. З індексом знаємо, на котрій сторінці (чи сторінках) те гасло знаходиться. Козиром другого тому буде теж велика кількість дат щодо початків-основин міст, містечок і сіл наших рідних сторін.

Подвійний моральний обов'язок видавати другий том нашого альманаха, в парі з подвійним зростом друкарських цін,накладає на Центральний Комітет потребу сторогої ощадности, тим більше, що ряди нашого землящтва постійно рідшають.

Ось чому ми воліли піти в „комірне" до загально-громадської преси, а . ощаджену за кожне число тисячу долярів призначити на фонд другого тому нашої книги - альманаха.

Нашим часописам, які підуть нам назустріч, ЦК Станиславівщини висказке своє признання і вдячність у другому томі альманаха і в загально-громадській пресі. А тепер — телеграмні вісті.

П'ятий Загальний з'їзд Станиславівщини відбудеться остаточно в суботу, 5-го, й неділю, 6-го червня 1982, в оселі Українського Народного Союзу Союзівка в Кергонксоні, Н.Й. (Попередньо подана дата цим повідомленням уневажнюється). Тому що нова дата, 5-го й 6-го червня, вже офіційно законтрактована, просимо всіх землячок і земляків приїхати на З'їзд, щоб разом із Центральним комітетом вирішити всі зв'язані з працею ЦК і з виданням другого тому справи.

Аґенди Центрального Комітету Станиславівщини веде виконуючий обов'язки голови д-р Богдан Шебанчук у співпраці з кореспонденційною секретаркою Лідою Гладкою, протоколярною секретаркою Оксаною Луцькою і з касиром Євгеном Луцьким.

Редактор другого тому „Альманаха Станиславівської Землі" взиває всіх колишніх жителів наших менших міст, містечок і сіл прислати матеріяли до історії своїх місцевостей — статті і світлини.

Зокрема до цього обов'язку повинні почуватися колишні жителі тих сіл, які влада окупантів прилучила до інших громад. Це єдина можливість урятувати й закріпити існування і здобутки цих зліквідованих громад. Бракує матеріялів про Калуш і Калущину.

Не нарікайте, що „не пишите, бо не вмієте писати". Збирайтеся гуртом, хтось один, напевно, вправніший у писанні. Нехай він пише, а решта нехай радить, як воно було, і подає йому вислід нарад. Так само не журіться правописними помилками. Редакторові книги важливі ваші дані: назвища, події, їхні дати, решту він устилізує сам і підпише поданого автора, чи авторів. А втім, у першому томі альманаха є багато таких дописів.. Пишіть подібно й ви.

Редактор другого тому нашого альманаха не може знайти нікого, хто написав би про фабрику фаянсових виробів у Пацикові. Хто може написати таку статтю?

Наших канадських друзів вітаємо і просимо присилати нам телеграмно-короткі вісті. Давніші, які маємо, будуть використані,

Всі листи й матеріяли для редакції альманаха просимо висилати на адресу головного редактора М.Климишина, або на адресу: Ukrainian Knyharnia,4340 Bernice Street, Warren, Michigan 48091.

Успішний перебіг Українського Дня в шпиталі

На світлині (зліва): Ліда Колодчин, голова Окружної Управи СУА, Олена Папіж, референтка мистецьких виставок, Зенон Томків, ініціятор Українського Дня", Гелен Бобак, Ірина Чучман, містоголова 81-го Відділу СУА. Відсутні: Олена Лісківська, голова 81-го Відділу, та Тетяна Обушкевич.

Поширювати інформації про Україну в Америці й ознайомлювати широкі американські кола з традиціями, культурою, історією і мистецькими надбаннями її було завжди обов'язком численних українських організацій, як церковних, так і світських. Але найкращий спосіб такого ознайомлення є завжди особистий, що є тепліший і доступніший.

Серед нашої громади є трудолюбиві й ініціятивні люди доброї волі, що використовують кожну нагоду для пропаґування доброго українського імени серед американської суспільности.

У шпиталі Дітройт Остеопатік, що знаходиться в місті Гайленд Парк, працює біля 10 осіб українців, одним із них є Зіновій Томків, реєстрований рентгенолог.

За ініціятивою З.Томкова та при допомозі Гелени Бобак і Джеррі Стойка, було заплянувано, розреклямовано й успішно переведено Український День в цьому шпиталі, що відбувся 2-го грудня 1981 року. У попередніх роках у цьому шпиталі були переведені дні, присвячені іншим національностям, як, наприклад, ірляндський день, китайський, італійський й інші. В тих днях, звичайно, в їдальні подавались страви даної національности, а на стінах були розвішані написи та афіші подорожніх аґенцій.

Український День, натомість, був дуже дбайливо продуманий і заплянований З.Томковим, який,діставши дозвіл від адміністратора шпиталю, почав переговори з директоркою харчового відділу про апробацію меню, спосіб приготування й подавання українських страв в кафетерії.

Рекляма зосередилась в кількох напрямках: розвішано кольорові ґарні афіші зроблено ґабльотку з інформаціями про Україну, книжки й малюнки. З.Томків нав'язав контакт з Окружною Управою Союзу Українок Америки, та її головою Лідією Колодчин та з 81-им Відділом СУА, що відомий на терені Дітройту з мистецької збірки українських ляльок в історичних та реґіональних ношах, як також зі своєї діяльности влаштування українських виставок Копії з ілюстрацій книги „Історія бандуристів" подарував Петро Майсюра, власник української друкарні; розмножено мапу України й інформації про Україну, приготовлені Г.Бобак з англомовної Енциклопедії України та „Факти про Україну", видання українського фестивального комітету.

Нарешті, надійшов довго жданний Український День. Столики в кафетерії, накриті білими скатертинами з „пірамідками" з картону, на одному боці українські взори, на другому—інформації про Україну. Харчі закуплено поза шпиталем щоб вони мали український характер. Борщ приготовила матір одної із працівниць Рози Янів. Вареники, голубці, капусту з ковбасою і торти приготувала Софія Шумило; ковбаса—від фірми „Копитко".

У широкому коридорі розставлено столи, на яких членкині з 81-го Відділу СУА ім. Олени Степанів розставили експонати, частину своєї багатої мистецької збірки. Спеціяльний виставковий комітет 81-го Відділу у складі: Олени Папіж, Ірени Чучман, Тетяни Обушкевич та голови Відділу Олени Лісківської, з великим смаком влаштували гарну виставку, що відображувала різні ділянки нашої культури (вишивки, кераміку, різьбу та сценки, присвячені різдвяній тематиці). Мініятюрна хата зі стріхою, з внутрішнім обладнанням, „колядники", українські музики, історичні постаті, українська ноша—праця членів 81-го Відділу, пояснення про історію постання проєкту ляльок, великі мапи України,—приваблювали око й захоплювали відвідувачів.

Голова ОУ СУА Л.Колодчин особисто взяла участь в Українському Дні та принесла зі собою також українські платівки та експонати для виставки. З музичних інструментів були виставлені: бандура, трембіта та сопілки; тасьми з українською музикою приготовила Г.Бобак, що моделювала український київський стрій, додавши молодого чару до загального захоплення.

Славні українські писанки демонстрував Роман Сенюк, коло його столу весь час затримувались цікаві й захоплені відвідувачі.

Через виставку й кафетерію перейшло біля 650 осіб: працівники, лікарі, відвідувачі та деякі хворі; навіть, несподівано забракло українських страв. Адміністратор шпиталю був відсутній того дня, але доручив своєму заступникові відвідати „Український День".

Харчовий відділ шпиталю вже знову плянує подати українські страви в кафетерії в близькому майбутньому.

З нагоди успішної співпраці директорці харчового відділу й адміністраторові шпиталю вручено мальовані дерев'яні писанки, подаровані Л.Колодчин від Ґалерії ЕКО. Батько одної працівниці Едвард Ґаєк збагатив програму, граючи на скрипці.

Бажано, щоб такі почини продовжувати по інших підприємствах, бо добра підготова й продуманість (як ідея Зіновія Томкова) може бути, а в цьому випадку була,успішною і гідною наслідування. Всі організатори й учасники Українського Дня дістали подяку від адміністрації шпиталю і комітету, що відповідав за нього.

Олена Лісківська

Церковна Рада...

(Закінчення зі стор. 1)

ні сили і матеріяльні спроможності та знеславити і підірвати авторитет її Первоієрарха і керуючих нею установ. Церковна Рада Митрополії доручила Консисторії допильнувати, щоб згідно зі статутом УПЦеркви парафії УПЦеркви в ЗСА не приймали в число своїх членів таких осіб, які своїм поступуванням роблять шкоду Українській Православній Церкві, а тих, що вже є членами, позбавила почесного права бути членами УПЦеркви.

Під час сесії Ради діяла Резолюційна комісія, яка опрацювала цілу низку внесків, постанов і резолюцій з усіх ділянок життя Церкви, що їх прийняла Рада і які будуть своєчасно переслані парафіянам та подані до загального відома на сотрінках „Українського Православного Слова".

Вісті...

(Закінчення зі стор. 2)

можливих поколінь. „Вісті" стали відповідним виявом українського технічного слова у вільному світі. Багато підсовєтських українських технічних журналів ні змістом, ні навіть тиражем не можуть рівнятися із „Вістями" ТУІА.

Питання, що далі? — не нове. Його ставлять собі й інші наші організації і їхні періодики. У Товаристві Українських Інженерів багато дечого змінюється. Колись активні і помітні колеґи, перші основники та активісти Т-ва, перестали бути діяльними. Молодші їхні наступники приходять, пробують переймати долю ТУІА в свої руки. Можливо доведеться впровадити деякі зміни в редаґування „Вістей", щоб зробити журнал цікавішим для нових членів. Однак потреба такого фахового, специфічного журналу не зникає. Якраз тепер навіть більше, як досі, його буде потрібно. Треба лише дбати, щоб в „малих Українах" наші нащадки переймали кермо у наших товариствах і в пресі та були горді з того, що можуть це робити.

Україніка...

(Закінчення зі стор. 2)

Центральної Европи у системі Конґресової Бібліотеки вимагають підтримки від усіх бібліотекарів українців та від викладачів українців. А всі ми разом повинні і мусимо змобілізувати публічну опінію північноамериканського академічного світу у користь бажаних нам змін. Ми зрушили уже немало чужинців, які підтримують наші вимоги, доказавши абсурдність існуючого стану клясифікації Конґресової Бібліотеки у відношенні до Східньої Европи. При спільних зусиллях ми зуміємо домогтися необхідних змін прямо тому, що вони науково обґрунтовані, тоді як сучасний стан, тобто той,який ми одідичили від попередніх „спеціялістів" славістів у Конґресовій Бібліотеці,були вислідом фальшивого шовіністично-імперіялістичного наставлення росіян емігрантів. Деякі з них ще й сьогодні продовжують Валуєвську політику „не било, нет і бить не может", але вже під совєтським плащиком злиття націй. Одне і друге має на меті те саме.

— Коли в Україні йде боротьба за існування, ми повинні тут робити все, щоб подавати непофальшовані інформації про боротьбу українського народу. Кожна бібліотека є власне джерелом такої інформації, а Конґресова Бібліотека у Вашінґтоні домінує над ними усіма. Правильна клясифікація інформацій у Конґресовій Бібліотеці знаходитиме відразу відгомін по цілій Америці і навіть далеко поза її межами. Тому настав найвищий час, щоб ми діяли, а не мовчали.

В першу річницю смерти моєї Дорогої і Незабутньої Сусіди бл. п. довголітньої учительки в Гаях за Рудою, Зборівського повіту (району)

Анни з Марцюків Дозорської

пересилаю $20.00 (двадцять долярів) на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД СВ. СОФІЇ.

Климентина МАКАР

З великим болем серця повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 24-го лютого 1982 р., відійшов у Вічність, на 82-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО І ДІДЬО

бл. п. д-р мед.

ІВАН ЖОВНІРОВИЧ

кол. лікар у Бурштині і Калуші, Зах. Україна і в Рочестері, Н. Й.

У глибокому смутку:

дружина — МАРІЯ
дочка — ЛЯРИСА з мужем ІЛЯРІОНОМ
внуки — ЛЯРКО, РУТА І КАЛИНА ЧОЛГАНИ

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 26-го лютого 1982 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, Union Funeral Home, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — в суботу, 27-го лютого 1982 р. з того ж похоронного заведення о год. 9-ій ранку до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., о год. 9:30 ранку, а звідтіль на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В надзвичайно глибокому смутку повідомляємо Рідних, Друзів і Знайомих, що 24-го лютого 1982 року відійшла на Вічний Спочинок, на 97-му році життя

наша Найдорожча МАМА,
вдова по бл. п. о. Іванові Клюфасові, був. пароxові Куликова біля Львова,

бл. п.

МАРІЯ КЛЮФАС

з роду ТУНА

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 26-го лютого 1982 року, о год. 7-ій веч., в похоронному заведенні Литвин і Литвин при 1600 Стайвезант Авеню в Юнійон, Н. Дж.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 27-го лютого 1982 р., о год. 9-ій рано з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а звідти на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Прибиті горем і смутком:

доньки:
ЛЮБА МОСЕВИЧ
МАРТА ДОБЕРЧАК з родиною
ТЕОДОЗІЯ САВИЦЬКА з родиною
сини з родинами: ОРЕСТ, РОМАН, ВСЕВОЛОД, МИРОСЛАВ, ОМЕЛЯН, СВЯТОСЛАВ
синова — МАРІЯ КЛЮФАС з родиною
ВНУКИ І ПРАВНУКИ
Рідня в США, Канаді, Україні і Польщі

У пам'ять нашої Дорогої Учительки і Сердечної Приятельки з часів спільної праці у Львівському Оперному Театрі

бл. п.

ІВАННИ з ШМЕРИКОВСЬКИХ ПРИЙМОВОЇ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ЇЇ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ складають 100.00 долярів на УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ в Люрді

кол. актори Львівського Оперного Театру:

МАРІЯ СТЕПОВА-КАРП'ЯК, ВІРА ЛЕВИЦЬКА, МАРІЯ СУХАР, ЛІЗА ШАШАРОВСЬКА-ЧЕПІЛЬ, ОКСАНА РУДАКЕВИЧ, МАРІЯ ЛИСЯК, ЕВДОКІЯ ДИЧКО-БЛАВАЦЬКА, ВОЛОДИМИР ШАШАРОВСЬКИЙ, ЮРІЙ ЛАВРІВСЬКИЙ, ЗЕНОН ЧАЙКОВСЬКИЙ

Вісті з Гарварду

ДІЯЧІ МОЛОДШОГО ПОКОЛІННЯ

Кеймбридж, Масс. (ФКУ) — Нелегко включити до нашої громадської праці українців і українок молодшого, чи навіть середнього віку. Вони звичайно нерадо дають себе втягати в ряди існуючих наших установ та організацій. На те складається багато причин, які перекреслюють, можливо, навіть добру волю наших молодих людей робити щось корисного теж і для української справи.

Старання виборoти собі визначнішу позицію у професійному житті, перші трудні кроки в здобуванні доброго звання, напевно, вичерпують багато їхньої енергії та наснаги. Але відштовхує їх, без сумніву, розгардіяш в українському суспільному житті, безконечні суперечки низький рівень не раз безпідметної діяльности, брак доцільности, плянування і атракції у висуваних проєктах, амбіціонерство, балакучість та дрібничковість діячів страшої генерації.

ПРИЯТЕЛІ УКРАЇНСЬКОГО ГАРВАРДУ

Народилось „дитя" ФКУ Товариство „Приятелів Українського Гарварду" (ПУГ) Першими організаційними заходами новоствореного товариства керував молодий професіоналіст д-р Роман Процик.

Початки були важкі, бо для створення атмосфери оптимізму, охоти та довір'я серед потенціяльних членів треба часу, добре обдуманого плянування та бодай кількох добрих співробітників для переведення вступних заходів. Кількаразові масові висилання листів і закликів на дали значнішого результату. Але це не зневірило ініціяторів, які побачили, що для успішного реалізування задуму потрібно індивідуального дбайливого підходу до кожної молодої особи.

Такий спосіб організування членства дав бажаний вислід. Товариство „Приятелі Українського Гарварду", творене групою молодих професіоналістів, які цікавляться складним процесом розвитку різних видів української культури та науки, стало дійсністю. Головна мета ПУГ-у на цьому вступному етапі діяльности —зорганізувати українських молодих людей Америки у спільноту, яка об'єднуватиме їх в дружньому та змістовному товариському співжитті зі зацікавленням українознавством високошкільного рівня на тлі міжнародного академічного творчого життя.

У ПОШУКАХ ЗА НОВОЮ ФОРМОЮ І ЗМІСТОМ

Знайти для нової зміни площину зустрічі, співпраці, конструктивної діяльности зі солідним і постійним заінтересуванням українською проблематикою—було поштовхом для керівництва ФКУ до різних спроб. Фонд Катедр Українознавства—організація, яка якраз сама виникла з кадрів української студентської молоді 1960-их років, але на шляху своєї виснажливої, чвертьстолітньої діяльности теж постаріла, вміє, одначе, тонко відчути необхідність підготовки до передачі нових завдань у молодші руки.

Запрошування і кооптування молодих людей до існуючої пристарілої організаційної схеми ФКУ не давало задовільного результату. По кількох роках пошуків та намагань назріла, врешті, нова форма. Спокійно, крок за кроком, з ініціятиви молодшої частини складу Головної Екзекутиви ФКУ, зміцнювано серед гуртів молодих українців бажання оформитись у сприємливу їхній психіці та їхнім обставинам організацію.

РУШІЙ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПРАЦІ

Усі труди організаційної праці взяла на себе молода канадійка українського роду Володимира Стефура-Коропецька, студентка Торонтського університету, тепер у Кеймбриджі, готується до студій (Бостонський університет) спеціялізації у публічних зв'язках, радіо і телевізійній комунікації. Вона підготовляє, редагує, розсилає англомовний вісімсторінковий „Нюзлеттер" ПУГ-у, який служить для подавання інформацій про події в Гарвардському університеті та для зв'язку з членами ПУГ-у, яких вже нараховується понад 200 осіб.

Володимира Стефура—Коропецька

Володимира листується, підготовляє заклики, запрошення, летючки та звідомлення до преси. Вона виготовила 20-хвилинний монтаж прозірок, який супроводить розповідь про різнорідну діяльність УНІГУ на звукозаписаній магнетофонній тасьмі, на тлі бадьорої музики. Володимира складає адресар, збирає членські вкладки, як теж помагає в підготовці деяких подій в Українському Гарварді, зокрема в приготуванні до Літньої Школи Українiстики. Дякуючи завзяттю і послідовності в праці Володимири, Товариство ПУГ набирає чимраз виразніші форми живої організації.

Члени ПУГ-у, крім вдоволення зі своєї співучасти в діяльності унікального та нового товариства, крім користей у спілкуванні з колами українських інтелектуалів, яке збуджує жвавіше і повніше розуміння минулого України та української сучасности, мають кілька привілеїв: 30 відсотків знижки на усіх виданнях УНІГУ, послуги Гарвардської бібліотеки, можливість участи в семінарах, конференціях й інших імпрезах УНІГУ, стипендії на курси Літньої Школи.

ІМПРЕЗИ В НЕДАЛЕКОМУ МАЙБУТНЬОМУ

Кожного місяца, починаючи від 14-го лютого ц.р., відбуватимуться сходини Т-ва ПУГ в залях вигідного Філіпс Брукс будинку при Гарвардському подвір'ї з різнорідною програмою (доповіді на актуальні теми показ прозірок, висвітлювання фільмів, спеціялізовані виставки україніки, панелі, музичні вечорі). Вибрані з тих програм найкращі точки повторяться на сходинах ПУГ-у в Чикаґо, Філядельфії, Клівленді, Дітройті та інших місцевостях, ранньою осінню цього року. І, врешті, при кінці року відбудуться перші Загальні збори Товариства ПУГ для остаточного організаційного його оформлення як краєвої інституції.

Співробітники УНІГУ в Каліфорнії

Щоб краще й безпосередньо познайомитись зі співробітниками Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, дві українські громади в південній Каліфорнії запросили до себе на відвідини Джеймса Мейса та Юрія Гаєцького. Обидва вони радо вибрались у ту поїздку, бо провести кілька днів під ласкавими проміннями сонця, під пальмами та серед теплої ввічливости каліфорнійських українців було великою привабою.

В Лос Анджелесі місцевий Комітет ФКУ влаштував чудову гостину-зустріч в приміщенні Українського Культурного Центру. Голова інж. Богдан Микитин та вже багатолітній і заслужений організаційний референт ФКУ на західні стейти Америки Остап Ґац доклали всіх старань, щоб імпреза була приємною та корисною для всіх присутніх, серед яких були теж мої знайомі з Чикаґо, які поселились тепер в Лос Анджелесі та беруть активну участь у громадській праці.

Присутнім висвітлено монтаж прозірок при доброму коментарі зі звукозаписної тасьми про діяльність Українського Гарварду в минулих роках.

Відтак Джеймс Мейс розповів про свій проєкт в УНІГУ—підготову публікації про голод в Україні в 1932-33 роках, у співпраці з відомим совєтологом Робертом Конквестом із Інституту Гувера. Мейс докладно описав перебіг дослідів та настирливі намагання зібрати якнайбільше доброякісної документації.

Він відшукав в архівних сховищах Гарвардського університету цінні свідчення про голод та інші страхіття, які записано на основі персональних інтерв'ю з біженцями з України. Одночасно доповідач заохочував усіх, які були свідками голодової трагедії, щоб написали свої спомини й інформації та переслали їх до нього на адресу УНІГУ.

Юрій Гаєцький говорив про многогранну активність УНІГУ та про працю його співробітників, яку ведеться в шістьох ділянках: навчальній, науково-дослідній, публікаціями, науковими конференціями, творенням потужної бібліотечної збірки україніки та влаштуванням програм—курсів україністики на вищому рівні в рамках Гарвардської Літньої Школи.

Він розповів детально про наукові проєкти десятьох співробітників, про діяльність професорів, подав зміст дев'яти семінарів українознавства, що їх реґулярно влаштовується в Гарварці, подав прізвища студентів українських дисциплін та описав перебіг трьох наукових конференцій, що відбулись в першому семестрі 1981-82 року.

Від головної екзекутиви ФКУ промовляв Василь Лагошняк, організаційний референт ФКУ, заохочуючи присутніх палкими словами до щедрої жертвенности на потреби ФКУ. Просив жертвувати постійно й часто, зокерма тепер на переведення солідної праці—підготови та публікації книг про український голокост.

Програмою зустрічі вміло керував Богдан Климкович. Доповіді були переплітані сольоспівом Климковича при акомпаньяменті його дружини. По вечері присутні складали свої пожертви та декларації на фінансування проєкту—досліджування голодового лихоліття України 1932-33 років.

Імпреза залишиться для нас, гарвардців, приємним спомином. Нас дружньо гостили, нами дбайливо піклувались, зокрема подружжя Остап і Марія Ґаци та Богдан Микитин. Українська громада в Лос Анджелесі надзвичайно приязна та чула на всі важливі всенаціональні потреби. Це—жертвенна громада.

При нагоді поїздки до Каліфорнії ми заїхали також до Сан Дієґо. Для мене тут було милою несподіванкою те, що головою місцевого комітету ФКУ є Ярослав Сисин, мій „земляк", бо колишній мешканець Чикаґо.

Зустріч з українцями Сан Дієґо відбулась у приміщеннях Української Католицької Церкви. Розмови відбулись при каві та солодкому. Доповіді були ілюстровані висвітленням прозірок. Це гарний монтаж, виготовлений молодою діячкою Українського Гарварду Володимирою Стефурою-Коропецькою.

На заклик Д.Мейса, щоби свідки голоду передавали свої спомини, відгукнувся Данило Міршук, який прочитав присутнім, а відтак передав Мейсові текст спомину його переживань, як це він назвав, тих „проклятих років".

Нас гостили тепло й щиро подружжя Ґереґи та Сисини. До нас дружньо ставились усі українці цього майже райського закутку Америки, де море близько, й гори недалеко, й пустеля, але й тропічна фавна, де температура майже майже цілий рік є 70 ступенів. На сніданок—з власних дерев помаранчі та „ґрейпфрути", а до чаю цитрини та „лаймс" власного вирощування.

Гостювання в південній Каліфорнії—це незабутні хвилини. Приємно було познайомитись з українцями заходу ЗСА й спостерегти, що вони, хоч далеко від нашого східнього побережжя, добре розуміють і цікавляться українськими проблемами й щедро помагають грошовими датками у розвитку української науки, стаючи постійними прихильниками Українського Гарварду.

Юрій Гаєцький

Соборний концерт колядок

У неділю, 7-го лютого, відбувся у Чикаґо мистецький концерт колядок і щедрівок у викоанні хорів „Боян" — православної церкви св. князя Володимира, і „Прометей" — католицької парафії свв. Володимира і Ольги. Обидва хори виступили злучено-соборно, тому їхній концерт став пропам'ятним для української громади в Чикаґо. І хотілося б, щоб започаткована дружба у співпраці стала стимулом для спільної дії в інших осередках, зокрема тепер, коли стоїмо на порозі великого ювілею 1000-ліття хрищення Руси - України.

Авдиторія школи Шопена виповнилась по береги публікою, не дивлячись на непривітну погоду. Поміж присутніми на залі були наші Владики — Константин і Іннокентій, багато священників і сестри-монахині. Присутні привітали Владик вставанням із місць та рясними і довгими оплесками.

Першою точкою концерту був виступ злучених хорів, які виконали: „Бог Предвічний", „Бог природу", „Різдвяний Ірмос", „Херувими Свят", „Не плач, Рахиле", сольо Осипа Шаруна та „Слава во вишних Богу". Хори співали під орудою проф. Романа Андрушкоа у фортепіяновому супроводі Наді Савин.

Крім злучених хорів, у програмі були виступи інших ансамблів. Дитячий хор „Молода думка" під проводом Орисі Покорної у фортепіяновому супроводі Марти Стадник виконав чотири пісні-колядки: „Різдвяна пісенька", „Спи, Ісусику", „Ой, летять сніжинки" та „На небі зірка". Виступ хору попередив молодий юнак Марко Покорний із „Новорічним посіванням". Р.Завадовича. Голоси дітей були гарно зіспівані і їхній виступ залишив слухачам дуже милий спомин. А милий сольоспів малого Марка очарував публіку.

Гарним подарком для слухачів концерту був виступ струнного ансамблю парафії свв. Володимира і Ольги зі „Щедриком" муз. обробка М.Леонтовича, композиціями Генделя та Еклеса, виконання яких було на високому мистецькому рівні.

У другому виступі злучених хорів „Боян" і „Прометей" присутні почули: „На Йорданській річці", „Бог ся рождає", „Ой, дивнеє народження", „Коли звізда ясна", „Щедрик", „Ой, рано-рано" та „Нова радість стала". В обох своїх виступах злучені хори задемонстрували гарне виконанне та добру хорову дисципліну. Зокрема добре враження зробили „Щедрик" та „Не плач, Рахиле" тонкістю виконання.

Отець Петро Ґаладза, конферансьє вечора, розважав присутніх поміж окремими точками. З питомим тільки йому теплим гумором впроваджував нас у зміст дальших точок програми.

На початку концерту з вступним словом виступив інж. С.Личик голова Парафіяльної Ради церкви св. князя Володимира. Він розповів про походження коляд та щедрівок. Заключне слово сказав д-р О.Фаріон, головний радний парафії церкви свв. Володимира і Ольги. Він сказав, що цей концерт — це вияв братньої любови двох парафій, які вже від довшого часу об'єднані близькою дружбою. Своїм закликом, що прийшов час спільної дії і що нам усім треба стати спільно як на релігійному, так і на суспільному, громадському та політичному полі, щоб належно відмітит 1000-ліття хрищення України, закінчив він цей високомистецький концерт.

Усі присутні разом з хорами взнесли до Господа молитву-колядку: „Даруй волю, верни славу нашій Неньці-Україні".

Підсумовуючи враження треба сказати, що цей концерт колядок належить до одного з кращих концертів, які досі відбувалися в Чикаґо. Коли додати, що прибуток з концерту призначений на допомогу українцям в Польщі, то цьогорічний концерт колядок був не тільки мистецьки вдалим, а ще й доброчинним.

Лука Костелина

Помер мгр Іван Грицюшко

У п'ятницю, 12-го лютого 1982 року, похоронено на місцевому католицькому катедральному цвинтарі, члена основника Філії УККА та першого голову, патріота й заслуженого громадянина, на рідній землі й тут, у Вилмінґтоні, мґра Івана Грицюшка, який помер на 76-му р.життя наслідком затяжної недуги. Св.п. І. Грицюшка осиротив дружину Стефанію з Петрицьких, дочки — Марію Шрайбер з чоловіком, Ірену, синів — Романа, Богдана з дружиною і Андрія з дружиною.

Н.Н.

Вісті з СУФА Австрії

ФІЛАТЕЛІСТИЧНА ВИСТАВКА СУФА І ПОШТОВИЙ ШТЕМПЕЛЬ З НАГОДИ 90-ИХ УРОДИН ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

З нагоди 90-их уродин почесного президента Союзу Українських Філателістів Австралії, Глави Української Помісної Католицької Церкви, Патріярха й Кардинала Йосифа Сліпого, СУФА зорганізував філателістичну виставку, яка відбулася 17-го лютого ц.р. в головному будинку Асекурації австрійських провінцій. Під час виставки урядував там спеціяльний відділ австрійської пошти, при якому поштові урядовці вживали двомовний німецько- український поштовий штемпель з портретом Патріярха й Кардинала Йосифа Сліпого для гашення всіх біжучих австрійських поштових марок. Проєкт цього штемпелю виготовив почесний член СУФА український графік і мистець з Відня інж. Ергард Штайнгаґен.

На замовлення СУФА відома австрійська фірма коверт-першоднівок „Вієна ФДЦ" (властителем якої є член СУФА Віллібальд Пфлеґер) видрукувала кольорові святочні коверти з тримовним поясненням на зворотному боці (українською, німецькою й англійською мовами). Центром філателістичної виставки СУФА був експонат касира нашого товариства Йосифа Понґраца (австрійця, що оженився з українкою), який описує життя Блаженнішого поштовими марками і філателістичними ковертами і листівками.

Цією дорогою дякуємо нашому почесному членові д-рові Романові Смикові з Америки, який фінансово підтримав організацію цієї імпрези, та всім іншим жертводавцям: д-р Роман Смик - 250 дол., д-р Юрій Городиловський - 100 дол.; д-р Теофіль П.Демус 100 дол.; д-р Володимир Кассараба 50 дол. і д-р Олександер Фарин 50 дол. Святочні коверти з австрійськими поштовими марками і згаданим спеціяльним поштовим штемплем можна замовити і набути в СУФА, адреса: Ukrainischer BSV, Schonlaterngasse 7/8, A - 1010 Wien, Austria, Europe.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ФІЛАТЕЛІСТИЧНИЙ ЧАСОПИС „СТЕМПС" ПРО СУФА

Великий американський філателістичний тижневик „Стемпс", який появляється в Ню Йорку, в свому числі з 26-го грудня 1981 року на обкладинці (сторінка I) помістив світлину офіційної коверти першоднівки СУФА з 27-го листопада 1981 року з австрійською різдвяною маркою, штемплем першоднівки і двомовним німецько-українським штемплем австрійської пошти, який зображує ікону Жировицької Богоматері, що появився з нагоди різдвяної виставки поштових марок СУФА 1981 у віденській ратуші.